

СТАЛА АРХІТЕКТУРА ДИТЯЧИХ БУДИНКІВ

Худайгулієв Пена

Науковий керівник – Криворучко Н.І. канд. архіт., доцент

Актуальність проблеми. Одним із принципів сталої архітектури є забезпечення соціальної рівноваги, яка виражається в створенні умов для розвитку творчих можливостей на основі всебічного доступу суспільства до знань, інформації, культурним цінностям, засобам і благам цивілізації. Цей принцип має пріоритетну направленість, коли мова йде про формування дитини.

В даний час існує ряд проблем в області проектування дитячих будинків сімейного типу, модель яких є спільним продуктом архітектури та соціології. У світовій практиці спостерігається певна динаміка в розвитку області архітектурного проектування цього типу установ, орієнтована на розробку нової моделі житлового середовища для дітей-сиріт, яка базується на дослідженнях соціально-педагогічних концепцій дитячих будинків сімейного типу. З наукової точки зору представляє інтерес виявлення та аналіз актуальних соціальних і архітектурних проблем, а також сучасних тенденцій в їх вирішенні.

Предметом дослідження є тенденції Євросоюзу в архітектурному проектуванні дитячих будинків сімейного типу. Мета дослідження - на науковій підставі простежити вектор розвитку архітектури такого роду дитячих будинків, визначити політичні та економічні умови для комплексного підходу в створенні дитячих будинків сімейного типу з урахуванням їх соціальної специфіки на засадах сталого розвитку.

Якщо розглянути архітектурний вигляд існуючих спеціальних установ для сиріт Євросоюзу, то можна оцінити їх як застарілі житлові будівлі, не призначені для забезпечення нормальної дитячої життєдіяльності.

З точки зору містобудування, ситуація також складна через віддалене розташування: відстані до регіональних центрів такі, що є обмеження в доступності інфраструктури, утруднений доступ до державних послуг: освітнім, культурним, послугам з питань навчання і працевлаштування, відсутність сучасного благоустрою і гуманного середовища. Спираючись на власний досвід архітектурного проектування, Швейцарія надає підтримку іншим країнам. У самій Швейцарії для архітекторів є актуальною задачею організація сучасного простору для дітей. Як приклад можна привести терапевтичний піклувальний педагогічний центр Урі в Альтдорфі (Altdorf) (арх. Niklaus Graber і Christoph Steiger), призначений для малюків, дітей різних вікових груп

і молодих людей з розумовими, фізичними або комплексними вадами і особливостями розвитку.

Від програми з необхідними приміщеннями і груп різного по розмірам просторів, розроблених відповідно до неї, архітектори з Люцерна прийшли до об'ємно-просторовим принципам блокування поверхів хрест-навхрест. Приміщення різного призначення знаходяться на різних рівнях. Просторове рішення будівлі реагує на масштаб навколишньої забудови, відповідаючи ідеї взаємозв'язку внутрішнього життя центру з «нормальним» повсякденним життям навколо.

Архітектурно-соціальна політика виражається у наступному: «Мімікрія» - дитячі будинки сімейного типу повинні інтегрувати в навколишнє архітектурне середовище подібно до того, як діти - адаптуватимуться в сім'ї і нормальне суспільство. Будинки повинні виглядати як самі звичайні житлові будинки, характерні для тієї місцевості, де розташовується ділянку проектування дитячих будинків сімейного типу. Важлива інтеграція будівлі в існуюче архітектурне середовище. Інженерно-конструктивні вимоги реалізуються як доступність людей з обмеженими можливостями і засоби енергоефективності. Таким чином, соціальну політику Євросоюзу, орієнтовану на дітей-сиріт, можна спостерігати в різних аспектах:

- політичному (управління системою будинків): відповідальність регулюється між державою та муніципалітетами, тобто органами місцевого самоврядування;
- соціологічному: створення дітям умов виховання, максимально наближеним до сімейних, інтеграція в суспільство і точне соціальне середовище;
- архітектурному і містобудівному: створення гуманного середовища виховання і проживання, забезпечення оптимального доступу до міської інфраструктури.

Висновок. Архітектурне проектування дитячих будинків сімейного типу як область проектної діяльності є сьогодні прикладом втілення стратегії сталого розвитку в соціальній політиці Євросоюзу. До цієї стратегії відносяться: створення гуманного середовища, що відповідає вимогам пожежної безпеки та санітарно-гігієнічного захисту, інтеграція в навколишню архітектурну забудову і природне середовище, транспортний зв'язок з інфраструктурою регіонів, доступність до пунктів соціального забезпечення. Основний концептуальний напрямок в архітектурному проектуванні дитячих будинків сімейного типу включає в себе гуманізацію архітектурного середовища, побудовану за принципом сімейної моделі.